

Dronefoto, 29 maart 2025, Naarderbos | Dirk Prop

De uitreiking van het rapport aan Mark Marshall, de wethouder van Gooise Meren (rechts op de foto). Verder van links naar rechts: Carel de Vink, Tjeerd Ploeg en Piet Spoorenberg. | N. Wiarda, gemeente Gooise Meren

Samenwerken in plaats van dwarsliggen

Opkomen voor de natuurbelangen in het Naarderbos

Carel de Vink

December 2024. Naast de door Natuurmonumenten en het Goois Natuurreservaat aangedragen opties voor een broedvogelinventarisatie in 2025, verschijnt er een dringende oproep vanuit onze eigen gelederen om ook eens te kiezen voor een terrein dat niet al als natuurgebied wordt beheerd. En wel Recreatiegebied het Naarderbos.

Het betreft een gebied dat is aangelegd op en langs een voormalige vuilstort. De erop gelegen golfbaan is inmiddels zeven jaar buiten gebruik. De natuur heeft daar dankbaar gebruik van gemaakt. Interessant! Wanneer Tjeerd Ploeg en ik die oproep ondersteunen, wordt het een van de objecten die we in de planning opnemen.

We weten op dat moment nog niet wat ons boven het hoofd hangt. Het lijkt zo eenvoudig: met een ervaren ploeg zullen we gaan vaststellen welke soorten er in welke aantallen aanwezig zijn gedurende de broedtijd. Ik vraag bij Sovon een plot

aan om via het Broedvogel Monitoring Project de territoria te kunnen vastleggen. Dirk Prop, Dick Jonkers, Frits Wolfswinkel, Tjeerd en ik verkennen al op 20 januari de gewenste route. We besluiten het 135 ha grote gebied in tweeën te splitsen.

Alarm

Via de contactpagina van gemeente Gooise Meren stel ik de gemeente op de hoogte van onze plannen. Daarbij licht ik de werkwijze toe en geef aan dat we ruim voor zonsopgang het gebied zullen ingaan. Ook verzoek ik om contact

met degene die het onderhoud van het Naarderbos onder zijn beheer heeft. Het blijft stil.

Kort voordat we zullen beginnen met de eerste telling, wordt in de krant bekendgemaakt dat de gemeenteraad instemt met her-aanbesteding van de golfbaan. We zijn natuurlijk prompt gealarmeerd. Ik probeer opnieuw contact te leggen met de gemeente, ditmaal met de stadsecoloog. Na eerst een aantal mails naar een, zoals later blijkt, onjuist mailadres, herhaal ik mijn contactvraag via de gemeentelijke site. Nu komt er respons. Uit de krant maak ik op dat al binnenkort de grote lijnen van de golfbaan zullen worden aangegeven door de ruigte te 'klepelen'. Dat betekent verwijdering van braamstruwelen, kruiden als akkerdistel en heel veel kaardenbol. Prachtige

planten voor de vogels, maar ook voor de overige fauna. Ik verken het terrein en zie prompt dat, weliswaar keurig nog voor het broedseizoen, de machines hun werk al hebben gedaan.

Eerste overleg

Op 15 maart vindt onze eerste telling plaats. De eerste van een hele reeks, waarbij we het lage en minst open gedeelte vanaf drie kwartier voordat de zon opkomt doen. Het meer overzichtelijke, open deel met zijn klimmetjes, gebeurt apart in de erop volgende week.

Op 18 maart vindt, in het gemeentehuis in Bussum, een eerste overleg plaats. Samen met Piet Spoorenberg van het bestuur van onze Vogelwerkgroep heb ik een ontmoeting met de stadsecoloog, Kelly Driessen en haar collega van de afdeling groenvoorziening en ruimtelijke ordening.

We worden aanvankelijk met enige terughoudendheid benaderd. Maar al snel ontspant de sfeer zich. Wij benadrukken dat we niet komen om de plannen te torpederen. De gemeente is, na afkoop van de pacht, de partij die weer alle zeggenschap heeft over het Naarderbos. Een rijk natuurgebied, waarvan we de kwaliteiten roemen. Dat de gemeente ervoor kiest om er geen bedrijven te vestigen (stel je

voor, een McDonalds!) maar het een groene bestemming geeft, respecteren we. Maar wat we graag willen, is meedenken over hoe bij de uitvoering van de herinrichting van de golfbaan de natuurbelangen kunnen worden gediend. We zijn geen actiegroep, maar willen graag mee-betrokken zijn.

Bever

Op 12 april blijkt hoezeer dat wordt gewaardeerd. Stadsecoloog Kelly komt voor dag en dauw met een kennis meelopen met onze ronde. Eerder dan Tjeerd en ik, heeft deze extra bezoeker een bever in het vizier. Mooie gelegenheid om de natuurlijke belangen breder te trekken dan alleen die van vogels. De vogels laten zich overigens niet onbetuigd. De wandelroute helpt al meteen om te wijzen op de aanwezigheid van zwerfvuil (koelkasten en bankstellen zwerven niet uit zichzelf) en vooral dat van hondenuitlaatservices. Groepen van tien honden of meer komen ons tegemoet. Ik kan mijn ervaring melden van een groep van 31 viervoeters, begeleid door twee dames op hoge hakken (!). Zij moeten de blaffende en verstorende 'kudde' onder de duim zien te houden. Maar goed, deze rondleiding van de stadsecoloog voegt

veel toe aan het eerdere overleg en zal later heel nuttig blijken.

Vlaggendrager

Telling na telling blijkt hoezeer de natuur het gebied heeft weten te veroveren in de jaren van 'verloedering'. Nachtgalen schallen ons tegemoet als we, nog in het donker, ons klaarmaken voor nieuwe rondes. In het eindrapport en tijdens verder overleg, hanteren we deze soort als 'vlaggendrager': tien jaar geleden zongen er hooguit vijf à zes; nu tientallen!

Maar ook de spechten (Grote Bonte en Groene), Zwartkoppen, Vinken, Roodborsten en (naar later blijkt zelfs twee paar) IJsvogels voelen zich er thuis. En dan te bedenken dat in de periode dat er werd gewerkt aan het afdekken van de eerste vuilnishopen en de aanleg van het recreatiegedeelte, er in de modder Kluten met hun jongen rondscharrelden, in de trektijd gevolgd door Kleine, Bontbek- en zelfs Strandplevieren, Kemphanen en Watersnippen. Het bos heeft zich ontwikkeld, de struiklaag is dicht en – ondanks de deels gemaaide braamstruiken – zijn Kneue, Grasmus en Braamsluiper er te horen. In het riet zingen Kleine Karekieten en op de bufferdammen voor de kust broeden Kleine Mantelmeeuwen.

Screenshot van header krantenartikel uit de digitale Gooi- en Eemlander waarin de bevindingen uitgebreid beschreven werden.

Sovon veldkaart van BMP-gebied (rood omrand) Naarderbos

Dronefoto, 29 maart 2025, Naarderbos | Dirk Prop

Zachte drang

De krant blijkt wel interesse te hebben. Tjeerd en ik leiden een journalist rond en poseren voor een foto. We krijgen contact met een vlinderteller. Met hem bepaal ik op 3 juni in een aparte bezoekeronde welke delen van de begroeiing van belang zijn voor rupsen en vlinders, zowel dagvlinders als nachtmotten, voor libellen en kevers. Van de gemeente krijg ik een groot formaat plattegrond van het hele gebied. Met stickers geef ik aan wat onaangestaan zou moeten blijven, ook voor amfibieën en bodemleven, muizen en andere zoogdieren. Aanvullingen, bijvoorbeeld over paddenstoelen en vleermuizen, haal ik van de waarnemingsite. Deze plattegrond gebruik ik tijdens veldoverleg met de uitvoerder en stadsecoloog. De uitvoerder blijkt de man te zijn die de voorwaarden voor aanbesteding bepaalt. Dirk Prop heeft een groot aantal aanbevelingen voor ecologisch beheer van een golfbaan verzameld. Deze zijn naar de gemeente gestuurd. Uit een andere hoek heeft ook Vrienden van het Gooi de gemeente gewezen op het belang van een ecologisch verantwoord

beheer van de geplande golfbaan. In de loop van de zomer wordt bekend dat de aanbevelingen bijna een-op-een door de gemeente zijn overgenomen.

Hoe verder?

Uit de gevolgde aanpak blijkt dat er prima met een gemeente kan worden samengewerkt als dit gebeurt vanuit een open benadering. Waar verzet op weerstand stuit, merken wij dat door positief meedenken er al heel snel ruimte kan ontstaan. Per slot van rekening heeft ieder gemeentebestuur verplichtingen als het gaat om het beheren van gebieden met zowel een recreatieve als een natuurbestemming. De wet eist aandacht voor biodiversiteit. Voorlopig sluitstuk was voor ons de overhandiging van ons inventarisatierapport aan de wethouder op 17 november. Namens het bestuur was opnieuw Piet Spoorenberg aanwezig, terwijl Tjeerd en ik als coördinerend duo van het onderzoek hem en de overige aanwezigen, waaronder de pers, stadsecoloog en uitvoerder, uitvoerig toelichting konden geven van onze bevindingen. Van de wethouder kregen we de toezegging dat na de

uiteindelijke keus van een exploitant, de Vogelwerkgroep ook bij het verdere overleg over inrichting en beheer van de golfbaan zal worden betrokken. Dat de klus nog lang niet geklaard is, mag duidelijk zijn. Maar het bruggetje is geslagen. De natuurbelangen van Recreatiegebied het Naarderbos hebben in ieder geval op papier, in de pers en onder de gemeentebeambten volop aandacht gekregen. Dat maakte de extra inspanning wel de moeite waard.

Literatuur

- Vink, C. de, *Het Naarderbos 40 jaar geleden*. 2017. De Korhaan 2017 (01): 13-15.
- Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum, rapport 336: Broedvogelinventarisatie Recreatiegebied het Naarderbos 2025
- Diverse berichten in de Gooi- en Eemlander en Het GooisMerenNieuws.
- Zie ook: <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/346527/verloederdespookgolfbaan-naarden-krijgt-oude-vorm-weer-terug>